

ความรู้บางอย่างเกี่ยวกับพิชวิทยา

ประพิค ทองมา ก.บ.

สารที่เป็นพิษต่อร่างกาย เช่น สารหนู ไซยาไนด์ และยาฆ่าแมลงค้าง ฯ เหล่านี้ เมื่อเข้าสู่ร่างกาย จะโดยอุบัติเหตุหรือโดยการถูกดูดบดจากยาแก้พิษ จะทำให้มีอาการผิดปกติ เกิดขึ้น และอาจทำให้ถึงตายได้ ดังนั้นในกรณีที่สงสัยว่าตัวค้ายานี้ของจากยาพิษ จำเป็น ต้องตัดอย่างระมัดระวังที่สารพิษนั้นๆ แทรกซ่อนอยู่ส่องไปให้คร่าวๆ ในห้องปฏิบัติการเพื่อวิเคราะห์ทางเคมี ของสารพิษนั้นๆ

ข้อที่ควรรู้บางประการเกี่ยวกับสารที่เป็นพิษ มีดังต่อไปนี้

ชนิดสารที่เป็นพิษ	จำนวนอย่างต่ำที่ต้องการ ชนิดของอุบัติเหตุและ	ขนาดยาที่เป็นอนุตราอย่างตาย
๑. สารหนู (Arsenic)	เก็บตัวอย่างหงุดหงิด สูงที่อยู่ในภาชนะอาหาร หงุดหงิด ตัวจำนวน ๕๐๐ กรัม	Arsenic Trioxide Sodium Arsenite น้ำ ๗๐-๔๕ กรัม ๗-๓ กรัม น้ำ ๑๕-๔๕ กรัม ๗-๔ กรัม แกะ+แพะ ๗-๑๐ กรัม ๐.๖-๐.๔ กรัม หนู ๐.๕-๑ กรัม ๐.๙-๐.๕ กรัม ตุนช ๐.๗-๑.๕ กรัม ๐.๘-๐.๕ กรัม เบ็ดไก่ ๐.๐๕-๐.๓ กรัม ๐.๐๑-๐.๓ กรัม
๒. ยาฆ่าแมลงที่มีส่วน ผสมของกลีเซรีน, ไฮโดร เจน, และการ์บอน (Chorinated Hydrocarbon) น้ำพอก ,, DDT	เก็บไขมันตามตัวคนค้าง ฯ ของร่างกายจำนวน ๕๐๐ กรัม	DDT ขนาดยาที่ใช้กรองเที่ยวดำหรับใน น้ำ วัดความกว้าง แกะ แพะ จำนวน ๕๐๐ มิลลิกรัม/ก.ก. DDD ขนาด ๕ กรัม/ก.ก. Methoxychlor ๖ กรัม/ก.ก. BHC ขนาดใช้กรองเที่ยวดำ ๕ กรัม/ก.ก.

ความรู้ทางอุปกรณ์เกี่ยวกับพิษวิทยา

๗๔

ชนิดของสารที่เป็นพิษ	ชนิดของอุปกรณ์และจำนวน น้อยที่ต้องการ	ขนาดยาที่เป็นอนตรายถึงชีวิต
,, DDD		Aldrin ขนาดให้ครั้งเดียว ๔๐ มิลลิกรัม/ก.gr.
,, Methoxychlor		Dieldrin ขนาดให้ครั้งเดียว ๕๐, ๘๐ หรือ ๙๐ มิลลิกรัม/ก.gr.
,, BHC		Chlordane ขนาดให้ครั้งเดียว ๒๐๐—๓๐๐ มิลลิกรัม/ก.gr.
,, Aldrin		
,, Dieldrin		
,, Chlordane		Toxaphene ๒๐—๔๐ มิลลิกรัม/ก.gr.
,, Toxaphene		
๓. ยาฆ่าแมลงพอกอยู่ กานิกฟอสฟอรัส (Organic Phosphorus Insecclide ¹⁾	เก็บดับจำนวน ๕๐๐ กรัม เก็บตั้งทอยู่ในภาชนะ อาหารทั้งหมด	Parathion หนูค้าผู้ให้ทางปากขนาดครั้งเดียว ๑—๒ มิลลิกรัม/ก.gr.
น้ำพอก		หนูน้ำค้าให้ทางช่องท้อง ๗ มิลลิกรัม/ก.gr.
,, Parathion		แมลงชีคทางช่องท้อง ๗—๘ มิลลิกรัม/ก.gr.
,, Petraethyl pyrophes- phate (TEPP)		สุนัขชีคทางช่องท้อง ๐.๖—๐.๘ มิลลิกรัม/ก.gr.
,, Mexaethyltetra- phosphate (HETP)		TEPP ในหนูค้าผู้ให้ทางปากขนาดครั้งเดียว ๑๐ มิลลิกรัม/ก.gr.
,, Orthothiorate		แมลงน้ำค้าผู้หนัง ๐.๗—๐.๙ มิลลิกรัม/ก.gr.
† Chlorthion, Diazinon		HETP ในหนูค้าผู้ให้ทางปากขนาดครั้งเดียว ๔, ๗ มิลลิกรัม/ก.gr.
,, Malathion		Chlorthion ในหนูค้าผู้ให้ทางปาก ขนาดครั้งเดียว ๔๐ มิลลิกรัม/ก.gr.
,, Schradan		

ชนิดของสารที่เป็นพิษ	ชนิดของยาขี้และขนาดยาที่เป็นอนตรายถึงตาย	จำนวนน้อยที่สุดที่อยู่ในร่างกาย
๔. ไซยาไนด์ (Cyanide)	เก็บตับจำนวน ๕๐๐ กรัม กัดามเนอ ๒๐๐ กรัม	Diazinon หนู ๔๔-๔๗ มิลลิกรัม/ก.ก. หนูคะเกรา ๒๖๐-๓๑๐ มิลลิกรัม/ก.ก. กระต่าย ๑๓๐ มิลลิกรัม/ก.ก. ไนวัคawayที่มนอยมาก ๒๕ มิลลิกรัม/ก.ก. หนู ๑๐๐ มิลลิกรัม/ก.ก.
๕. หดว (Antimony)	เก็บตับจำนวน ๕๐๐ กรัม และไครั้งไครั้งหนึ่ง	Malathion ในหนูคะผู้ให้ทางปากขนาดครึ่งเดียว ๒๐๐-๕๐๐ มิลลิกรัม/ก.ก. ตุนชูขนาดใช้ครึ่งเดียวทางปาก ๕๐๐-๓๕๐ มิลลิกรัม/ก.ก.
๖. ปรอท (Mercury)	เก็บตับจำนวน ๕๐๐ กรัม ไครั้งหนึ่ง	Schradan ให้ห้างปากในหนู ๔๐ มิลลิกรัม/ก.ก. หนูคะเกรา ๑๕ มิลลิกรัม/ก.ก. กระต่าย ๒๐ มิลลิกรัม/ก.ก. ตุนชูให้นากกว่า ๑๐ มิลลิกรัม/ก.ก. ให้ในรูปของกรดไฮโตรไซยานิก และ โป๊กส์ เช่นไฮยาไนด์ ขนาดที่เป็นอนตราย ๒.๐-๒.๓ มิลลิกรัม/ก.ก. ให้ในรูปของ แอนกิโนนี โป๊กส์เช่น ตาเครต ขนาดที่เป็นตรายในตุนชู ๐.๑, ๐.๔ กรัม
		Mercuric chloride Mercurous chloride ม้า ๙ กรัม ๑๖-๑๘ กรัม

ความรู้บางอย่างเกี่ยวกับพิษวิทยา

๗๗

ชนิดของสารที่เป็นพิษ	ชนิดของอวัยวะและจำนวน ของทศตคตองการ	ขนาดยาที่เบ็นอันตรายถูกตาย
	ตั้งทอยู่ในกระเพาะอาหาร หงษ์หมก	๑๖ ๙ กรัม ๔-๗๒ กรัม ๕๖ ๔ กรัม ๗-๘ กรัม ๔๘ ๐.๖-๐.๓๕ กรัม ๐.๔-๖ กรัม
a. ทองแดง (Copper)	เก็บตับจำนวน ๕๐๐ กรัม ไครหนังช้าง	๕๖ ๔ กรัม ๔-๗๒ กรัม ๕๖ ๔ กรัม ๐.๔-๖ กรัม ๔๘ ๐.๖-๐.๓๕ กรัม ๐.๔-๖ กรัม /ก.ก. ให้วาขนาด ๒๐๐ มิลลิกรัม/ก.ก.
b. พอร์ฟอร์ต	เก็บตับทอยู่ในกระเพาะ อาหารหงษ์หมก เก็บตับทอยู่ในด้าไส้หง หงษ์หมก และเก็บอุจจาระ จากทวารหนัก	๕๖ ๔ กรัม ๐.๔-๖ กรัม ๔๘ ๐.๖-๐.๓๕ กรัม ๐.๔-๖ กรัม ๔๘ ๐.๖-๐.๓๕ กรัม ๐.๔-๖ กรัม ๔๘ ๐.๖-๐.๓๕ กรัม ๐.๔-๖ กรัม
c. ตะกั่ว (Lead)	เก็บเดือดจำนวน ๗๐๐ c.c.	Volker ในขนาดของยาที่เบ็นอันตราย แก่น้ำ, หุ้น, ตุนช้า ใจดง ๕๐๐-๗๐๐ กรัม ๔๘ ๔-๖๕ กรัม Nicholson ให้ขนาดที่เบ็นอันตราย แก นก ๐.๐๖-๐.๑๖ กรัม/ก.ก.
d. คาร์บอน ไมนออกไซด์ (Carbon monoxide)	เก็บเดือดจำนวน ๗๐๐ c.c.	กามน์มากกว่า ๑ % ในอากาศจะเป็น อันตราย
e. ไนโตรต์, ไนเตรต (Nitrite, Nitrate)	เก็บเดือดจำนวน ๗๐๐ c.c. ตับทอยู่ในกระเพาะหงษ์หมก ตับทอยู่ในด้าไส้หงษ์หมก	โซเดียม ไนเตรต กวากวย ๐.๖๕-๐.๘๕ กรัม/ก.ก. ๕๖ ๗-๗๕ มิลลิกรัม/ก.ก. โซเดียม ไนโตรต์ กวากวย ๐.๗๕-๐.๗๗ กรัม/ก.ก. โป๊ตสเซี่ยม ไนโตรต์ น้ำแกลงและกวากวยขนาด ๕.๖ กรัม/ก.ก.

ชนิดของสารที่เป็นพิษ	ชนิดของอวัยวะและจำนวน น้อยที่ตุ่กท้องการ	ขนาดยาที่แนะนำรายถัง cavity
๑๖. สารที่เป็นพิษพาก ระเหยได้ (Volatita Poisons) พาก	เก็บมันส์ม่อง ๕๐๐ กรัม	แอลกโอลเนี่ยน ไนเตรต วัวควาย + แกะ ๐.๔๕-๐.๐ กรัม/ก.ก. สารประกลับที่มีกรดคาร์บอนิก ขนาดที่ เป็นอันตรายได้ น้ำ ๐ กรัม ตุ้นช ๐ กรัม
,, Phenol		
,, Cresol		
,, Chloroform		
,, Chloral		
,, Alcohol ต่างๆ		
,, HCN, CN.		
๑๗. แอลคาเดอยด์ (Alkaloid) ผี	เก็บมันส์ม่องจำนวน ๕๐๐ กรัม เก็บตึงหอยู่ใน กะเพาะอาหารทั้งหมด	Morphine ฉีดใต้ผิวหนัง หมู ๒๐๐-๕๐๐ มิลลิกรัม/ก.ก. หมูตะเก่า ๒๕๐-๓๐๐ ,, น้ำ ๗-๘,, ,, , วัว ๕,, ,, , แพะ ๓๐๐,, , หมู ๓๗๖,, , ตุ้นช ๘๐-๕๓๐,, , แพะ ๒๐-๒๖๐,, , เบ็ตติก ๒๔๕-๒๖๕,, ,
,, Morphine		
,, Apomorphine		
,, Aconitine		
,, Atropine		
,, Codeine		
,, Strychnine		
,, Heroine		

ความรู้บางอย่างเกี่ยวกับพิษวิทยา

๗๕

ชนิดของสารที่เป็นพิษ	ชนิดของพิษและจำนวน น้อยที่สุดที่กองการ	งานยาที่เป็นอันตรายถึงตาย
		Apomorphine
	ตุนช ๘๐๐-๑๐๐๐	มิดดิกรัม
	แมง ๔๕๐	"
	หมู ๑-๒	กรัม
		Aconitine
	ตุนช ๖-๙	มิดดิกรัม
	ม้า ๑๐-๑๖	มิดดิกรัม
		Atropine
	งานยาที่น้อยที่สุดที่กองการที่ให้ยา และชนิดของตัว เช่น ตุนช แมง และ นก จะมีความรุนแรงมากเรื่องมากเมื่อได้รับ ^{น้ำ} ยาน	ในัว ภายใน แมง แกะ หมู กระต่าย ฯลฯ ค้านทานพิษ
		Codeine น้ำเข้าไหพิษหนัง
	ตุนช ๑๐๐	มิดดิกรัม/ก.ก.
	แมง ๒๐-๕๐	มิดดิกรัม/ก.ก.
	ม้า + วัว ๑๕	มิดดิกรัม/ก.ก.
	ลูกวัว ๗.๕	มิดดิกรัม/ก.ก.
	แกะ ๓๐-๗๕	มิดดิกรัม/ก.ก.
		Strychnine
	ม้า ๒๐๐-๓๐๐	มิดดิกรัม
	วัว ๒๐๐-๔๐๐	มิดดิกรัม
	หมู ๑๐-๕๐	มิดดิกรัม

ชนิดของสารที่เป็นพิษ	ชนิดของอวัยวะและจำนวน น้อยที่สุดที่ค้องการ	ขนาดยาที่เป็นอนุครายถั่งด้วย
		ตุนช ๕-๒๐ มิเดิร์รัม/ก.ก.
		แมว ๐.๗๕ มิเดิร์รัม/ก.ก.
		เบื้องไก ๒.๐ มิเดิร์รัม/ก.ก.
		Heroine
		ตุนช ๑๐๐-๑๕๐ มิเดิร์รัม/ก.ก.
		แมว ๒๐-๔๐ มิเดิร์รัม/ก.ก.
		แพะ ๔๐ มิเดิร์รัม/ก.ก.
		ดิ้ง ๗๗๔ รอนเก้น (roentgen)
๑๔. สารที่เป็นพิษ กัมมันตภาพรังสี (Radio Active Substances)	เก็บกระดูกจำนวน ๒๐๐ กรัม	แพะ ๗๕๐ ,,, หมู ๒๗๕ ,,, ตุนช ๓๐๐-๔๓๐ ,,, กระด่าย ๗๕๐-๘๖๕ ,,, ห่าน ๕๕๐-๕๗๐ ,,, เบื้องไก ๗๐๐ ,,,

อาการที่พบหลังจากได้รับยา

๑. สารหนู

มีอาการปวดท้อง เดินเชี้ยวไม่ดั้มฟุบแน่น หอบความรู้สึก และในที่สุดถ้าจะหาย

๒. ยาฆ่าแมลงที่มีส่วนผสมของคลออลิน ไอโอดเรyen และคาร์บอน

จะปรากฏอาการ ในเดา ๑๒-๑๔ ช.ม. ในวัวและควายอาจถึงหนึ่งสัปดาห์ ตัววัน
อาการชากราก หัวดัน และจะตายเนื่องจากระบบประสาทต่อต้านการทำงานของ

๓. ยาฆ่าแมลงพอกออร์กานิคฟอสฟอรัส

ยาฆ่าแมลงพอกนี้เมื่อถูกผิวหนัง จะแสดงอาการเป็นพิษภายในเดา ๑-๒ ช.ม.
อาการพิษเกิดขึ้นเนื่องจากยาฆ่าแมลงไปยังการทำงานของโภคินเรตเตอร์เรต ตัววันอาการ

ความรู้บางอย่างเกี่ยวกับพิทยา

ปักกห้อง น้ำด่ายไฮด อาเจียร ห้องเดิน
เกิดการหลุดค้างอย่างรุนแรงและไม่ส่งเสียง
และสัตว์จะหายเนื่องจากภารายใจหยุด

กล้ามเนื้อหดออกตามเกลิงและขันน้ำเมื่อก่อนยกมา
กล้ามเนื้อที่ทำงานนกยานาจิตใจอย่อนกำถังคง

๔. ไขขายในดี

มืออาชีวักษากรรคุก หมอดความรู้สึกและมีนั่ง การหายใจหยุดและตายภายใน
๒-๓ นาที

๕. พลง

เกิดภาระกายเกี้ยงบริเวณกระเพาะอาหารและลำไส้ ทำให้สัตว์อาเจียรถ้าหากยา
พิษถูกมาก สัตว์จะมืออาชีวักษากห้องเดินอย่างแรง กล้ามเนื้อหัวใจอย่อนกำถังคง ดั้มฟุบ แน่น
และในที่สุดสัตว์จะตาย

๖. ปรอท

มุกขิกัด ทำให้กระเพาะอาหารและลำไส้อักเสบอย่างแรง ห้องเตี้ย ถ้าไม่ตาย
 เพราะชักพริบหมอดศิบเดว จะเสียชีวิตอยู่ ๑๒ วัน แล้วให้ยาแก้ไข
 วัว และควาย เมื่อได้รับขันครายจากปรอท จะตายอย่างรวดเร็ว

๗. หองแดง

มืออาชีวักษึ่นี้ อาเจียร น้ำด่ายไฮด มืออาชีวภูตห้องเดา ถ่ายอุจาระ
สัตว์มืออาชีวักษากรรคุก หมอดความรู้สึก ดั้มฟุบ แน่น และในที่สุดก็ตาย.

๘. ฟอสฟอรัส

มืออาชีวภูตห้อง อาเจียร มีค่าและมีกัดนฟอสฟอรัส มืออาชีวภูตคุณค่า ชักกรร
คุก สลบ สลบหมอดความรู้สึก และตาย

๕. ตะก้ว

อาการอย่างเนืบพลัน เกิดขึ้น ๒-๓ วันหลังจากได้รับยาในขนาดที่เป็นอันตราย ตัวคัวจะร้องเดียงดัง เดินเชื่ น้ำลายเต็มปาก ตามองไม่เห็น มีอาการทึ่นเคนมาก และพยาบาลบ่นบ่าย ไม่มีปฏิกริยาต่อสิ่งที่มากระตุนภายในอก กัดแมลงหดตัว และรักกระตุก แพ้ไข้ แพ้อาหาร ฯ อาการทั้งหลายประมาณ ๑-๒ ช.ม. หลังจากเกิดอาการ

อาการเรอัง ในม้ามีอาการหานักดด หัวเข้าบวน ขาหดหู่มดความรู้สึกที่จะห้อยๆ หายใจช้า กัดแมลงหดตัวเดียงจะหมดความรู้สึก.

ในแกะ วัว ควาย และสุนัข จะเกิดโดยทั่วๆ

๖. ควรบ่อน โอมนอคไซด์

ตัวคัวตายเนื่องจากได้หิคชาตออกซีเยน ถ้าได้รับจำนวนน้อยจะมีอาการหน้ามืด วิงเดียนศรีษะ กัดแมลงหดตัวเดียง หายใจชักและเร็ว หัวใจเต้นๆ หยุดๆ เป็นระยะๆ หมดความรู้สึกและตาย.

๗. ไนโตรต ไนเตรต

อาการที่พบคือ คื่น บวบห้อง ห้องเดิน แผลเยื่อบอกซีเยนไม่เพียงพอ กัดแมลงหดตัวเดียง การทำงานของกัดแมลงหดตัวไม่ประسانกัน มีอาการรักกระตุก หัวใจเต้นเร็ว หายใจชัก หัวเขียว ชื้น หมดความรู้สึก และตาย.

๘. สารที่เป็นพิษพากะเหยียด

สารประกอบที่มีกรดคาร์บอนดิค เมื่อเข้าสู่ร่างกายจะทำให้กัดแมลงหดตัวกระตุกหมด ตัว และตายเนื่องจากระบบหายใจหยุดทำงาน.

๙. แออคอลอยด์

(๑) มอร์ฟิน ตัวคัวตายเนื่องจากการหายใจหยุด ในสุนัขจะมีอาการเพ้อคั้ง อาเจียร กัดแมลงหดตัวเร็ว รักกระตุก หายใจดังกรอกๆ

ในแนว ทำให้หอบหดบัน.

ความรู้บางอย่างเกี่ยวกับพิทยา

๘๓

(๒) อปอมอร์ฟิน

กระดูกสันของตัวน้ำทึบคงการเกิดอ่อนไหว. ทำให้ตัวว่องไปรอบๆ เมื่องกดม ชักกระดูก อาเจียรอย่างแรง เร่งการหายใจ ตัวกายเนื่องจากหายใจไม่ออก.

(๓) อโคนิติน

มือการปวดห้อง อาเจียร หัวใจเต้นช้า กัด้มเนื้อข้อนเพดาย หมัดความรู้สึกม่านตาขยาย และ cavity เนื่องจากหายใจไม่ออก.

๔. อโกรฟิน

ชั่พารเด็นเร็ว และหายใจเร็วขึ้น ปากแห้ง ม่านตาขยาย ตามองไม่เห็น เกิดความประหม่า และคุณคิด กล้ามเนื้อเหตัน ต่อมามืออาการตื้นเต้นมากใจ เพราะอยู่ในภูมิลดลง ชักกระดูก ประสาทรับความรู้สึกไม่ทำงาน หายใจอ่อนและช้า cavity เนื่องจากหายใจ.

(๕) โคดีอิน

อาการเหมือนมอร์ฟิน.

(๖) สตริกนิน

อาการที่เกิด ราชเร็ว และรุนแรง ตัวจะแสงคงอาการชักกระดูกอย่างแรง แขนขาเหยียด คอบิด โคงงอยไปข้างหน้าและข้างหลังเมื่อรูปตัวเสื่อม ม่านตาขยาย และ cavity เนื่องจากหายใจไม่ออก.

เยโรอิน

อาการเหมือนมอร์ฟิน

(๗) สารกัมมันตภารพรังสี

ตัวกายในเวลา ๒-๓ วัน cavity เนื่องจากไปคัดซี่ยมในเดือดเพิ่มขึ้น กระเพาะอาหาร และต่ำได้จะถูกทำลายหมด

การเก็บและรักษาตัวอย่าง

ตัวอย่างอยู่ระหว่างที่จะนำมาวิเคราะห์ หากินด้วยตัวที่เป็นพิษนั้น บางชนิดเก็บในอนุภูมิของห้องได้ บางชนิดต้องเก็บไว้ในตู้เย็นอนุภูมิประมาณ ๕-๐ °C การเก็บอยู่ระหว่างทำโดยราชเร็วเพื่อบังกันการถูกทำลาย ซึ่งจะทำให้ค่าที่หาได้ผิดไป ล้วนมาก

เรานักเก็บตัวอย่างไว้ในตู้เย็น ทั้งนี้เพื่อว่าสำารบังอย่างดังใช้เวลาวิเคราะห์นาน และในที่ดีดอนของยาพิษ เราต้องเก็บตัวอย่างไว้แล้วคงต่อสัก ฉะนั้นค้องเก็บไว้ในภาชนะที่มีความ
เพื่อบรังกันการสับเปลี่ยน และเก็บไว้ในตู้เย็น.

ในสถานที่ไม่มีตู้เย็น ให้เก็บตัวอย่างคงในแออัดกอช่องหรือเหล้าโรงแต่เดินเขียน
สุดากติดที่ช่องคัวอย่างว่าคงตัวยังไง เมื่อจะส่งไปให้วิเคราะห์ จะต้องเก็บผ้ายาที่ใช้
คงไว้ช่วงแยกไปอีก ชุดคัวข การเก็บตัวอย่างนี้ จะต้องเรียบร้อยงานแนบไปด้วย
บอกถึงขณะของการขอตัวก่อนตายและหดตัวจากตายแล้วโดยละเอียด ทั้งนี้เพื่อความต้องการ
ตรวจสอบในการวิเคราะห์หาชนิดของสารพิษนั้น ๆ

หนังสืออ้างอิง

1. Garner, R.I. Veterinary Toxicology First, Edition, 1957 London
Bailliere, Tindall and Cox 7 and 8 Henrietta St. w.c. 2.
2. Osol-Farrar, The Dispensatory of the United States of America 25th
Edition.
3. Stewart C.P. and Stolman A, Toxicology Mechanisms and Analytical
methods Volume I, II 1960, 1961
Academic Press : New York and London